

1. ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

I. ΠΑΙΔΕΙΑ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1. Στον τομέα της **παιδείας** περιλαμβάνονται αναφορές σε **ζητήματα πολιτιστικής κληρονομιάς**, θέσης και επιβίωσης του σύγχρονου Ελληνισμού στο μεταβαλλόμενο κόσμο, κρίσης των αξιών και της εθνικής μας ταυτότητας, με ιδιαίτερη έμφαση και επιμονή στη διαχρονικότητα των αξιών του **ελληνικού Ανθρωπισμού** και της **Ορθοδοξίας**. Επίσης κατατίθεται ο προβληματισμός των νέων για τις συνέπειες στους χώρους της εργασίας και του ελεύθερου χρόνου, της κοινωνικής ζωής, των διαπροσωπικών, δημόσιων και διεθνών σχέσεων και της εκπαιδευτικής πραγματικότητας, από τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας (κυρίως των επικοινωνιακών συστημάτων και των δυνατοτήτων ηλεκτρονικής πρόσβασης στις πηγές των γνώσεων), των συγκοινωνιών, από την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, την υποκατάσταση των παραδοσιακών **αξιών** και του ελληνικού ανθρώπινου **μέτρου** από τις νέες τάσεις του καταναλωτισμού, της αποξένωσης - αλλοτρίωσης του ανθρώπου, της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, των υπέρμετρων επιδόσεων (ρεκόρ) και της ελληνοποίησης ξένων αθλητών, της δυσλειτουργίας των κομμάτων, της ανεργίας.

2. Με διαφαινόμενη βιωματική ανησυχία καταχωρίζονται θεμελιώδεις ελλείψεις στη νεοελληνική μας **παιδεία**: Αποδυνάμωση των βασικών αρχών και αξιών της ανθρωποκεντρικής ελληνικότητας, επικράτηση της τάσης για εμπορευματοποίηση των πάντων, **“πολιτιστική αλλοτρίωση”**, ανάπτυξη του σατανισμού και παρεμφερών κινήσεων (“νέα εποχή” κ.λπ.) ως υποκατάστατων της συρρικνούμενης πνευματικότητας. Ασέβεια έναντι των νόμων και πολυνομία που ζημιώνει τον τόπο σε ζητήματα εθνικά, οικονομίας, εκπαίδευσης· εσφαλμένες αποφάσεις πολιτικών για σημαντικά ζητήματα, όπως η αρχαιόγλωσση κλασική Ελληνική Γραμματεία, της οποίας οι αξίες και η γλώσσα υποβαθμίστηκαν και περιθωριοποιήθηκαν· εκφυλιστικά φαινόμενα αναφορικά με την εθνική συνείδηση, την ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού και την ιστορική πορεία και το ρόλο του στον κόσμο, τον αθλητισμό στην υπηρεσία πολιτικών και οικονομικών σκοπιμοτήτων.

Τάση για αποσύνδεση της ορθόδοξης πίστης από την οντότητα του ελληνικού έθνους (π.χ. με τη θέση για κατάργηση ή περιορισμό του μαθήματος των θρησκευτικών, της πρωϊνής προσευχής, με την παρερμηνεία του Ευαγγελίου, την ξενομανία και εισβολή ξένων προτύπων ζωής, κυρίως μέσω Μ.Μ.Ε.). Με αποκάλυπτη απογοήτευση εκφράζεται η λύπη, που πολιτικοί ηγέτες περί άλλα τυθβάζουν, παραθεωρώντας τη σημασία της **Γενικής παιδείας** ως ανάγκης για “αφύπνιση της εθνικής συνείδησης”, ενώ αρκετοί κληρικοί πολύ λίγο επιτελούν προς την κατεύθυνση αυτή το καθήκον τους. Οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να έχουν ενδώσει στην επιδημία της αδιαφορίας υπό την πίεση εξευτελιστικών αμοιβών, και οι πνευματικοί μας άνθρωποι δεν στρατεύονται για τη στήριξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς με πίστη στις αξίες της παράδοσης, όσο θα έπρεπε, στη μεγάλη πλειονότητα. Με αποτέλεσμα να εισβάλλουν ξενόφρετα πρότυπα, ιδεολογήματα και παραθρησκευτικές δραστηριότητες, ανάμεσα στους νέους, και να δημιουργείται σύγχυση.

3. Αξιώνεται να παρέμβουν δραστικά Πολιτεία, Εκκλησία, οι πνευματικοί άνθρωποι: να σταματήσουν τα **“εκφυλιστικά φαινόμενα”** στην περιοχή της Παιδείας, να βοηθήσουν στο ξεκαθάρισμα των οριζόντων, στην προσπάθεια για **εξυγίανση των Μ.Μ.Ε.**, στην **αναβάθμι-**

ση της ομιλούμενης ελληνικής γλώσσας, ειδικότερα με την ίδρυση ενός Εθνικού Ινστιτούτου Γλώσσας, ενισχύοντας, μέσα από σχετική αναμόρφωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων, τον ανθρωπιστικό-πολιτιστικό ρόλο του σχολείου, φέρνοντας τους μαθητές σε σωστή “άμεση επαφή” με τα αρχαιοελληνικά κείμενα, αξιοποιώντας και προβάλλοντας την αρχαιοελληνική, ελληνορθόδοξη και νεοελληνική πολιτιστική δημιουργία του τόπου, επαναφέροντας τις **αρχές του Ολυμπισμού** και την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα. Εκφράζεται η πεποίθηση, ότι η Πολιτεία είναι καιρός να εκδηλώνει αταλάντευτα το ενδιαφέρον της για να κρατεί σε εγρήγορση το πνεύμα συνέχειας της εθνικής συνείδησης, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της χώρας μας ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών οργανισμών.

4. Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνεται να εκδηλώνει η Πολιτεία έμπρακτα την πολιτική της βούληση για περισσότερη **αγάπη στα μνημεία** του αρχαιοελληνικού -βυζαντινού κόσμου και του νεότερου ελληνικού βίου και πολιτισμού. Να συμβάλλει στην **υπέρβαση της κρίσης στην παιδεία** με συγκεκριμένες αποφάσεις και ενέργειες, που συνδέουν το σύγχρονο Ελληνισμό (μητροπολιτικό και απόδημο) με τον παλαιότερο, για ανατροφοδότηση και ξεκαθάρισμα των προοπτικών πορείας προς το μέλλον, που τιμούν και ενθαρρύνουν, όσους απροσπόληπτα και ανιδιοτελώς μοχθούν για τη διάσωση του ελληνικού πνεύματος και την προβολή γνήσιων ελληνικών προτύπων με τόλμη και εντιμότητα (εκπαιδευτικούς, καλλιτέχνες, διανοούμενους, δημοσιογράφους κ.λπ.), π.χ. με επιχορηγήσεις, με καλύτερες συντάξεις (στους ηθοποιούς κ.ά.), με συνέχιση της δράσης της Μελίνας Μερκούρη για **επαναπατρισμό των ελληνικών μνημειακών έργων**.

Επισημαίνεται η ανάγκη για ίδρυση κρατικών δημοτικών/κοινοτικών κατά τόπους βιβλιοθηκών και μουσείων και έλεγχο των Μ.Μ.Ε., κυρίως της τηλεόρασης, που με ξενότροπα πολιτιστικά προγράμματα “κάνει θραύση”, προπάντων στην επαρχία. Υπογραμμίζεται: η **ευθύνη της Εκκλησίας** για τη διατήρηση ανόθευτης της Ορθοδοξίας (π.χ. με τη μέριμνα της έναντι παραθρησκειών και σωστής ενημέρωσης του λαού, και ιδιαίτερα μαθητών, από “κατάλληλους κληρικούς” και θεολόγους)· η **ευθύνη της Πολιτείας** για χάραξη ελληνικής πορείας στη συνάντησή της με την Ευρώπη, σ ένα δρόμο μετ' εμποδίων ανάμεσα από δηλωμένους εχθρούς και “άσπονδους φίλους”, με ιδιαίτερη ευαισθησία και μέριμνα για τις ακριτικές περιοχές· η **ευθύνη της οικογένειας** για καλλιέργεια βασικών ηθικών αρχών και της ελληνικότητας.

Ειδικότερα προβάλλεται το αίτημα για εκδήλωση της στοργής και του ενδιαφέροντος της Πολιτείας προς την **ελληνική επαρχία**, σε ό,τι αφορά στον Αθλητισμό (και τη γυμναστική γενικότερα), με τη λήψη μέτρων που ενισχύουν το ολυμπιακό ιδεώδες, ακόμη και με “επιβολή κυρώσεων” για αντιαθλητική συμπεριφορά, με τη σύσταση και οικονομική - ηθική στήριξη τοπικών Συλλόγων ή Οργανώσεων πολιτιστικού χαρακτήρα για πραγματοποίηση πνευματικών εξωσχολικών δραστηριοτήτων (εκπαιδευτικών εκδρομών, επίσκεψη μουσείων, εκθέσεων κ.λπ.), με οργάνωση συναυλιών, θεατρικών και κινηματογραφικών έργων (με φτηνό εισιτήριο για μαθητές), με καθιέρωση λογοτεχνικών και άλλων καλλιτεχνικών διαγωνισμών κατά τόπους, με ίδρυση Κέντρων νεότητας για ψυχαγωγία και πνευματική δημιουργία, με ενίσχυση των αμοδίων (αρχαιολογικών) υπηρεσιών για πραγματοποίηση ανασκαφών και φύλαξη-συντήρηση σημαντικών ευρημάτων, με αποστολή από το Κέντρο χρήσιμο πολιτιστικού υλικού μέσω αμοδίων φορέων, με λήψη μέτρων για τη διάσωση του “ελληνικού παραδοσιακού χρώματος” των οικισμών, με περιοδείες και διάλογο των πολιτικών στην επαρχία, όχι μόνο κατά τις προεκλογικές περιόδους κ.λπ..

II. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ιδιαίτερα διεξοδική είναι η αναφορά σε κατηγορίες θεμάτων που αφορούν στην **εκπαίδευση**, και ιδιαίτερα: α) στο ισχύον και συνεχώς μεταβαλλόμενο **εκπαιδευτικό σύστημα**, β) στο σχολείο και στη **σχολική ζωή**, γ) στον **ελεύθερο χρόνο** των μαθητών, δ) στα **σχολικά εργαλείδια**, ε) στα **οικονομικά της εκπαίδευσης**, στ) στο **σχολικό - επαγγελματικό προσανατολισμό**, ζ) στην **υλικοτεχνική υποδομή** - κτήρια, η) στο **αξιολογικό σύστημα**. Γενικά, σε επίπεδο λειτουργίας του εκπαιδευτικού μας συστήματος, πιστεύεται ότι η παιδεία στον τόπο μας περνάει **δεινή κρίση**, που εκδηλώνεται με χαρακτηριστικά φαινόμενα διάλυσης, αποδιοργάνωσης, **αδιαφορίας όλων για όλους και για όλα**. Πλήρης απαισιοδοξία για την κατάσταση της δημόσιας, κυρίως, εκπαίδευσης στο παρόν, με αμυδρές ελπίδες για το απώτερο μέλλον, υπό όρους που με σπάνια ωριμότητα εκθέτουν οι μαθητές στις προτάσεις τους. Οι διαπιστώσεις τους αντικατοπτρίζουν τη σημερινή σχολική πραγματικότητα, με ελάχιστες - κυρίως ως προς την έμφαση/ένταση των προβλημάτων- διαφοροποιήσεις σε όλα τα σχολεία. Κάποιες ιδιαιτερότητες μεταξύ αστικών και επαρχιακών σχολείων μνημονεύονται χωριστά.

Επισημάνσεις και προτάσεις των μαθητών κατά θεματική υποκατηγορία συνοψίζονται στα παρακάτω.

Ως προς το **εκπαιδευτικό σύστημα**, που θεωρείται, γενικά, “**απαρχαιωμένο**” και “**αναχρονιστικό**”, “**αποθητικό**”, “**ανταρχικό**”, “**αναξιόπιστο**”, “**ανιαρό**”, “**καταθλιπτικό**”, “**ψυχοφθόρο**”, “**καταπιεστικό**”, “**αγχωτικό**”, “**απάνθρωπο**”, γιατί οδηγεί στην αλλοτρίωση, στην “**αποστήθιση**” (“**παπαγαλία**”), στην αποδυνάμωση της αυτενέργειας και της κριτικής δύναμης, στην αποστασιοποίηση διδασκόντων - μαθητών, στην εμπορευματοποίηση της παιδείας, στη “**φρονησιοποίηση**” του σχολείου και στην “**τουριστικοποίηση**” των μαθητών, στο φθονερό ανταγωνισμό και σε ύποπτες συναλλαγές, σε υποβάθμιση των διδασκόντων, στην αμοιβή των καλών και στην απομάκρυνση των “**κακών**”: αυτό το σύστημα που καλλιεργεί “**τη στείρα γνώση**”, τη “**βαθμοθηρία**”, “**υπερτονίζει τον ορθολογισμό**” και “**προάγει την παραπαιδεία**”, δεν συνδέεται με την κοινωνική πραγματικότητα και **δεν στοιχεί στις ανάγκες και απαιτήσεις του υπαρκτού - εργασιακού χώρου**, δηλώνεται κατηγορηματικά, ότι πρέπει να αλλάξει το συντομότερο δυνατό. Προς την κατεύθυνση μιας θετικής αλλαγής προτείνεται μια σειρά αξιοπρόσεκτων αλλαγών:

1. Αναφορικά με τη **μετάβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση**: α) δεν είναι κατ’ αρχήν απαραίτητο ούτε αποκλειστική επιδίωξη η “**εισαγωγή**” των αποφοίτων **στα ΑΕΙ**. Μπορούν να δημιουργηθούν για το σκοπό αυτό ιδιαίτερα τμήματα μέσα στο σχολείο, με ειδικό για το σκοπό αυτό πρόγραμμα, για όσους επιθυμούν να το ακολουθήσουν, β) για λόγους ισότητας μπορεί: (1) να υπάρξουν δυνατότητες “**εσωτερικής ενίσχυσης**” των ασθενεστέρων με καθιέρωση του θεσμού “**σχολικής βοήθειας**”, (2) να ιδρυθούν, όπου κρίνεται αναγκαίο, “**προπαρασκευαστικά μεταλκειακά τμήματα**” ή (3) να προστεθεί και τέταρτη τάξη Λυκείου και δημιουργία πέμπτης Δέσμης.
2. Ριζοσπαστικότερη είναι η πρόταση εισαγωγής στα ΑΕΙ/ΤΕΙ με βαθμολογία “**εθνικού απολυτηρίου**” ή με βάση το Μέσο Όρο της βαθμολογίας στα μαθήματα των δύο τελευταίων τάξεων του Λυκείου (λεπτομέρειες είναι συζητήσιμες).
3. Πολύ ενδιαφέρουσα φαίνεται η προτεινόμενη εναλλακτική λύση για ένα είδος “**δοκιμαστικής εξέτασης**” στις γενικές εξετάσεις” του τύπου “**concours blanc**” του γαλλικού εκπαιδευτικού συστήματος.
4. Και για την **κατάργηση των Γενικών Εξετάσεων** υπάρχει σχετική πρόταση, και μάλιστα

είτε γενικώς ισχύουσα για όλες τις Σχολές των ΑΕΙ/ΤΕΙ είτε μόνο για εκείνες που οδηγούν σε ανεργία.

5. Με άλλη εισήγηση, προτείνεται να εισάγονται όσοι μπορούν να απορροφηθούν στα ΑΕΙ/ΤΕΙ σύμφωνα με δήλωσή τους, κατά τη **σειρά** της **βαθμολογίας** στις εξετάσεις του Λυκείου (είτε της Γ' Λυκείου είτε όλων των τάξεων κατά το Μ.Ο.).

Πλήθος άλλων “νεωτερισμών” έχουν καταγραφεί, από τους οποίους ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι ακόλουθοι:

1. Ίδρυση νέων ΑΕΙ εξ αρχής
2. Κατάργηση “κορεσμένων” Σχολών, προσθήκη νέων αντίστοιχων προς τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής πραγματικότητας
3. Ίδρυση ιδιωτικών ΑΕΙ
4. Εισαγωγή όλων με βάση το βαθμό 16 και άνω
5. Κατάργηση της διάκρισης “δέσμες - κορμός”
6. Δημιουργία Πανεπιστημιακών Σχολών - Κολλεγίων κατά τις ανάγκες που προκύπτουν κατά τόπους
7. Στη Γ' Λυκείου να εξετάζονται όλα τα μαθήματα γενικής κατεύθυνσης και μετά να ακολουθεί η εξέταση των μαθημάτων ειδικότητας, χωρισμένων σε τρεις κλάδους
8. Με βάση την αρχή των “ίσων ευκαιριών” να βρεθεί τρόπος ενίσχυσης/βοήθειας/ επιδότησης των επαρχιακών υποψηφίων. Αυτό να ισχύει περισσότερο για “υποβαθμισμένες”, “ακριτικές” ή “απομακρυσμένες περιοχές”
9. Ίδρυση τμημάτων ΑΕΙ/ΤΕΙ σε όλες τις μικρές πόλεις
10. Ίδρυση “αθλητικών σχολείων” δίπλα σε υπάρχουσες αθλητικές εγκαταστάσεις
11. Οι τυχόν ιδιαίτερες αθλητικές επιδόσεις των υποψηφίων να συνεκτιμώνται στις γενικές εξετάσεις, όπως συμβαίνει σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις
12. Κατάργηση μαθημάτων κορμού
13. Δέσμες από την Α' Λυκείου
14. Ίδρυση περισσότερων πολυκλαδικών Λυκείων ή αποκλειστικά και μόνο πολυκλαδικών
15. Σύμπληξη “συνδικάτων μαθητών” για κοινή αντιμετώπιση των προβλημάτων με καθηγητές και αρμόδιους του ΥΠΕΠΘ
16. Αντιστοιχία τάξεων ελληνικών και ξένων σχολείων
17. Εξειδίκευση από Β' Λυκείου και παράλληλη συμμετοχή μαθητών σε χώρους εργασίας
18. Εισαγωγή σε ΑΕΙ με ευθύνη Πανεπιστημιακών Σχολών
19. Καθιέρωση “εβδομάδας εργασίας” για να έρχονται οι μαθητές σε άμεση επαφή με τα επαγγέλματα
20. Ίδρυση ξενόγλωσσων τμημάτων στα σχολεία
21. Κατάργηση της κατοχύρωσης της βαθμολογίας των Γενικών εξετάσεων
22. Στα μαθήματα προς εξέταση στις Γενικές εξετάσεις να προστεθούν (υποχρεωτικά) μαθήματα Ξένης γλώσσας, Ιστορίας και Πληροφορικής
23. Εισαγωγή στα ΑΕΙ χωρίς εξετάσεις με “σκληρά τεστ” κατά τη διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών
24. Συμμετοχή μαθητών στα όργανα λήψης αποφάσεων
25. Εισαγωγή στα Αναλυτικά προγράμματα του Δημοτικού δύο Ξένων γλωσσών
26. Επιλογή μαθημάτων στο Γυμνάσιο
27. Η 5ήμερη εκδρομή στη Β' Λυκείου
28. Έλεγχος στα Κυλικεία των σχολείων για καταλληλότητα τροφών και καθαριότητα

29. Καθιέρωση του τύπου των πολυκλαδικών Λυκείων
30. Κατάργηση του θεσμού των Μαθητικών Κοινοτήτων
31. Εγκατάσταση διαδικτυακού συστήματος ενημέρωσης (Internet), ιδιαίτερα σε επαρχιακά Λύκεια, για διασφάλιση πρόσβασης στις διεθνείς πηγές της γνώσης
32. Επιλογή από ΚΕΓΕ θεμάτων του ίδιου επιπέδου δυσκολίας κάθε χρόνο
33. Κανονισμοί λειτουργίας στα σχολεία
34. Λειτουργία Σχολικών βιβλιοθηκών.

III. ΜΟΡΦΩΣΗ

Δεν παρέλειψαν οι μαθητές να συμπεριλάβουν στη θεματική τους και ζητήματα, που αναφέρονται στη *μόρφωση* που πραγματοποιείται και ανεξάρτητα με τη συνταγματικά οριοθετημένη παιδεία και το εκπαιδευτικό μας σύστημα, όπως διαμορφώνεται από την εκάστοτε επικρατούσα εκπαιδευτική πολιτική, δηλαδή: α) κατά τον *ελεύθερο χρόνο* στο ευρύτερο πλαίσιο της ανοικτής κοινωνίας, στους χώρους τηςσχόλης, β) μέσα από τους διαύλους των *ΜΜΕ*, των βιβλίων και περιοδικών, και ειδικότερα, στις ημέρες μας, γ) στους χώρους της *άθλησης*, χωρίς να αγνοείται ο γενικότερος μορφωτικός ρόλος δ) του *σχολείου και της σχολικής ζωής*. Στη συνέχεια καταχωρίζονται οι επισημάνσεις, τα σχόλια και οι ενδιαφέρουσες προτάσεις των μαθητών στις τέσσερις αυτές περιοχές της κοινωνικοπολιτισμικής δραστηριοποίησης του σχολικού πληθυσμού, και ιδιαίτερα των μαθητών της Β' Λυκείου:

A'. Ελεύθερος χρόνος

1. Γενική είναι η διαπίστωση, πως ο ελεύθερος χρόνος των μαθητών έχει **συρρικνωθεί** στο ελάχιστο, κάτω από τις ασφυκτικές υποχρεώσεις μαθημάτων και εξετάσεων. Ωστόσο, υπογραμμίζεται η ευθύνη της Πολιτείας, από τη μια να ρυθμίσει έτσι το σχολικό πρόγραμμα μαθημάτων και το ζήτημα των εξετάσεων, ώστε να αποδεσμευθεί ελεύθερος χρόνος, και από την άλλη να μεριμνήσει για τη συντητή και **ωφέλιμη αξιοποίησή** του, βοηθώντας τους μαθητές να εντάσσονται ομαλά στο γενικότερο κοινωνικοπολιτισμικό γίγνεσθαι και, μέσα από ομαδικές και δημιουργικές δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, να αντισταθμίζεται η **μοναξιά** και η απραξία ή η **φυγή** σε καφετέριες και μπαρ.

2. Σημειώνεται η **ελλιπής αντιμετώπιση** των προβλημάτων του ελεύθερου χρόνου από την Πολιτεία, την Εκκλησία, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, και η ανάγκη συστηματικής αξιοποίησής του, με ιδιαίτερη έμφαση στην εγκαταλειμμένη επαρχία του μητροπολιτικού Ελληνισμού και στις νέες πατρίδες του οικουμενικού Ελληνισμού της διασποράς.

3. Προτείνεται -και είναι πραγματικά εντυπωσιακό- το **ενδιαφέρον** των αρμόδιων φορέων να εκδηλωθεί στο ευρύτερο πλαίσιο της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, όπως ανέκαθεν οριζόταν, ανάμεσα σε χώρους και προϊόντα του αρχαιοελληνικού, του ελληνορθόδοξου και του νεότερου ελληνικού πνεύματος από τη μια, και ειδικότερα, σε στόχους και επιτεύγματα του ολυμπιακού-γυμναστικού ιδεώδους από την άλλη. **Δημιουργία αθλητικών και πνευματικών κέντρων** σε σύνδεση με το σχολείο και την οικουμένη είναι το όνειρο πολλών Ελλήνων εφήβων. Επιμένουν στην **οργάνωση καλλιτεχνικών** (μουσικών, χορευτικών, θεατρικών, εικα-

στικών) εκδηλώσεων, στην ίδρυση μουσείων - στην επαρχία, ειδικότερα, λαϊκού πολιτισμού- κοινοτικών, δημοτικών, κρατικών κ.ά. (δανειστικών κυρίως) βιβλιοθηκών, προπλάτων σε υποβαθμισμένες και ιδιαίτερα σε ακριτικές ή απομακρυσμένες περιοχές της χώρας, πολλών αθλητικών εγκαταστάσεων με τη διασφάλιση ιδιωτικών, κοινοτικών επιχορηγήσεων ή με χορηγίες ευπόρων. Κάνουν έκκληση στους πνευματικούς ανθρώπους του τόπου να περιέχονται την επαρχία και με διαλέξεις και συζητήσεις να ενημερώνουν το λαό, αλλά και τους νέους στα σχολεία μας. Υποδεικνύουν τη λειτουργία κινηματογράφων (με προβολή καλών ταινιών), την εκτέλεση θεατρικών παραστάσεων και τη διοργάνωση κατά τόπους διεθνών αθλητικών συναντήσεων. Ακόμη και τη λειτουργία “πολιτιστικών καφετεριών” δέχονται ευχάριστα, και την οργάνωση θερινών κατασκηνώσεων για φιλοξενία, κυρίως, αποδήμων ομογενών, οραματίζονται, προπάντων μαθητές επαρχιακών Λυκείων.

B'. Μ.Μ.Ε.

Οι επισημάνσεις για την κακή λειτουργία των ΜΜΕ δεν αφορούν μόνο την ποιότητα της πληροφόρησης αλλά και το θεματολογικό προσανατολισμό, κυρίως της τηλεόρασης. Ιδιαίτερα ασκείται κριτική στη **γελοιοποίηση των ανθρώπινων σχέσεων**, στην **εισβολή** της τηλεοπτικής κάμερας στον **ιδιωτικό βίο** των πολιτών, στην καλλιέργεια του **καταναλωτικού προτύπου**, στην επίμονη **προβολή της βίας**, στην **περιφρόνηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας**.

Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ο εθισμός σε προϊόντα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας χαμηλού επιπέδου, η προβολή της νοημοσύνης του κοινού, ο ανταγωνισμός της φθίνουσας προγραμμάτων και, γενικότερα, η δημιουργία ενός κοινού, που γίνεται **παθητικός αποδέκτης** παραπληροφόρησης.

Προτάσεις:

Προτείνεται:

- δραστικότερη παρέμβαση του Ραδιοηλεκτρικού Συμβουλίου
- αυστηρότερος έλεγχος των δημοσιογράφων από την ΕΣΗΕΑ και επιβολή ποινών για δεοντολογικές παραβάσεις
- εξασφάλιση της ανεξαρτησίας των ΜΜΕ έναντι ολιγοπωλιακών κυκλωμάτων
- σύνδεση της πληροφόρησης με τις αρχές της υπευθυνότητας και της σοβαρότητας
- απαγόρευση της τηλεοπτικής κάμερας στις αίθουσες των δικαστηρίων
- αναβάθμιση των τηλεοπτικών προγραμμάτων των ιδιωτικών καναλιών
- περιορισμό, των διαφημίσεων και σύνταξη ειδικού κώδικα
- ποιοτική αναβάθμιση του ραδιοφώνου
- κρατικός έλεγχος στις Σχολές Δημοσιογραφίας
- ποιοτικές εκπομπές για νέους και παιδιά και τερατισμός της προβολής αρνητικών προτύπων.

Κατακλείδα

Τα ΜΜΕ -κυρίως η τηλεόραση- αδιαφορούν για την επιμορφωτική και πολιτιστική πλευρά της λειτουργίας τους. Η πολύπλευρη πληροφόρηση και η έμφαση στον υπεύθυνο διάλο-

γο για θέματα Παιδείας, Τέχνης και για προβλήματα που απασχολούν τους νέους και τον τόπο, πρέπει να αντικαταστήσουν τη μονομέρεια και την προχειρότητα των προγραμμάτων. Τα ΜΜΕ πρέπει να ασκήσουν παιδευτικό ρόλο και όχι αποπροσανατολιστικό, με στόχο - και μόνο - το οικονομικό κέρδος.

Γ'. Αθλητισμός

Ευρύς προβληματισμός και σειρά προτάσεων διατυπώνονται για τον αθλητισμό, που προβάλλει ως στορεβλωμένη -αν όχι χαμένη- ιδέα στην πραγμάτωσή της.

Από την έκπτωση της ιδέας του Ολυμπισμού στις μέρες μας, ως την σοβαρή παραμέληση του τομέα της σχολικής άθλησης και από τα ενδημικά φαινόμενα της εμπορευματοποίησης του μαζικού αθλητισμού, της βίας των γηπέδων και του ιδιότυπου ρατσισμού της ομάδας ως την περιθωριοποίηση του κλασικού αθλητισμού, τα φαινόμενα συνθέτουν μια παθογένεια, που, εν τούτοις, δεν πρέπει να αφηθεί στη μοιραία εξέλιξή της.

Προτάσεις:

Διαπιστώνεται η ανάγκη:

1. επιστροφής στο **αθλητικό πνεύμα** της άμιλλας, με καταδίκη του φανατισμού, που εκτρέφει τυφλούς οπαδούς και όχι φίλαθλους, της οπαδοποίησης
2. καλλιέργειας της αθλητικής ιδέας στα σχολεία με αφιέρωση περισσότερων ωρών για άθληση
3. ενίσχυσης του σχολικού αθλητισμού, με:
 - καθιέρωση πανελληνίου σχολικού πρωταθλήματος
 - διοργάνωση Ολυμπιακών αγώνων εφήβων ανά 4ετία
 - δημιουργία Κολυμβητηρίων στα σχολεία
 - **αλλαγή** στον τρόπο διδασκαλίας του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής με ενίσχυση του διδακτικού δυναμικού από νέους διδάσκοντες
 - κατασκευή επαρκών και κατάλληλων χώρων άθλησης στα σχολεία
4. μέριμνας εκ μέρους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη δημιουργία και ενίσχυση Αθλητικών Κέντρων. Ιδιαίτερη έμφαση να δοθεί στις παραμεθόριες περιοχές
5. προβολής του αιτήματος για μόνιμη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα
6. αντιμετώπισης της βίας στα γήπεδα και του φανατισμού, με αυστηρές κυρώσεις για αντιαθλητική συμπεριφορά αθλητών, οπαδών-θεατών, παραγόντων ομάδων, που εκτρέπονται σε αντιαθλητικές εκδηλώσεις, όπως και όσων επιδιώκουν τη νίκη με αθέμιτα μέσα
7. ενίσχυσης του κλασικού αθλητισμού, με έμφαση στα “φυτώρια στίβου”
8. τερματισμού της “ελληνοποίησης” ξένων αθλητών και της διάθεσης τεράστιων ποσών για αθλητές και προπονητές
9. ειδικής κρατικής ενίσχυσης όσων ασχολούνται με τον πρωταθλητισμό
10. κατασκευής χώρων σε αθλητικές εγκαταστάσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Κατακλείδα

Ο αθλητισμός μπορεί να αποτελέσει ισχυρό αντίβαρο σε σοβαρά κοινωνικά προβλήματα, που αγγίζουν περισσότερο τους νέους, όπως τα ναρκωτικά. Χρειάζεται, όμως, η συνεργασία

όλων των αρμοδίων φορέων, ώστε να αναχθεί -στην πράξη και όχι απλώς στη θεωρία- σε θετικό παράγοντα καλλιέργειας της προσωπικότητας των νέων από τα πρώτα κιόλας βήματα της σχολικής τους ζωής.

Δ'. Σχολείο. Σχολική ζωή

1. Μέσα στο σχολείο, στο παιδευτικό - μορφωτικό βιότοπο μαθητών και καθηγητών, ενεργοποιούνται πολύμορφες και πολυδύναμες παιδαγωγικές - διδακτικές - μαθησιακές διαδικασίες κοινωνικής ένταξης, πολιτιστικής οικείωσης, ηθικής ωρίμασης των μαθητών μέσα στο ευρύτερο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, που συνεχώς αλλάζει κάτω από συνεχώς εντεινόμενες πιέσεις ιστορικών, πολιτικών και κοινωνικών - οικονομικών μεταβολών, εθνικών περιπετειών και διεθνικών αλληλεπιδράσεων. Η εκάστοτε αναπτυσσόμενη **εκπαιδευτική πολιτική**, στην προσπάθειά της να ανταποκριθεί μέσα από εκπαιδευτικές ρυθμίσεις και μεταρρυθμίσεις, γίνεται **πρόξενος** συχνά σοβαρών **προβλημάτων** με δραματικές επιπτώσεις στην οργάνωση και λειτουργία των σχολείων, την κατάρτιση και εφαρμογή αναλυτικών και ωρολογίων προγραμμάτων, προκαλώντας αναστάτωση της σχολικής ζωής, ιδιαίτερα όσον αφορά στις διαπροσωπικές σχέσεις διδασκόντων - διδασκομένων, στο ισχύον αξιολογικό σύστημα και το σύστημα εξετάσεων και διαγωνισμών. Στην εποχή μας αλληπάλληλες **μεταρρυθμίσεις** έχουν προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις και εντάσεις, πρωτόγνωρες ομαδικές κινητοποιήσεις, αναστατώσεις στο σχολικό πρόγραμμα, τριβές στις διαπροσωπικές και δημόσιες σχέσεις, εγγληματικές ενέργειες, έξαψη της ορμής προς καταστροφή, επίταση του ανταγωνισμού, αύξηση του άγχους, αποστασιοποίηση και αλλοτρίωση, αδιαφορία και κατάργηση πολλών από τους παλιούς **κανόνες σεβασμού** έναντι των διδασκόντων και των γονέων και της ξένης ιδιοκτησίας και εμφάνιση αγνώστων στο παλιό ελληνικό σχολείο φαινομένων, όπως είναι:

α. αποχές από τα μαθήματα

β. καταλήψεις σχολείων με καταστροφικές συνέπειες για το ίδιο το σχολικό κτήριο, την ελλιπή υλικοτεχνική του υποδομή, το ύψος και το ήθος των παραγόντων της αγωγής

γ. ασυνήθιστες μορφές **“σχολικού ρατσισμού”**

δ. εισαγωγή στα σχολεία των **ναρκωτικών**, της **κακοποίησης**, της αθέμιτης συναλλαγής, προκειμένου να πραγματοποιηθούν στόχοι άσχετοι με τον μορφωτικό - παιδευτικό προορισμό του σχολείου κ.ά.

2. Οι έφηβοι με οξυδέρχια και ευαισθησία ζουν αυτό το δράμα και αποτυπώνουν με το δικό τους τρόπο τα σημεία των καιρών, με αποκάλυπτη πικρία αλλά και ετοιμότητα να αντεπεξέλθουν με επιτυχία. Ειδικότερα επισημαίνουν:

α. την αποστασιοποίηση και **“σκληρότητα”** της συμπεριφοράς διδασκόντων και μαθητών κατά τις μεταξύ τους σχέσεις

β. την **“εξαγρίωση”** των μαθητών και τη “μείωση του κύρους” του σχολείου από τις συχνές αποχές, τις αδικαιολόγητες απουσίες, την κατά βούληση επίσκεψή τους στο σχολείο σαν “τουρίστες”, ως τις επαναστατικές “καταλήψεις” με τη ρύπανση σχολικών χώρων, καταστροφή σχολικών ειδών, οργάνων, αρχείων κ.λπ.

γ. την **κατάργηση ελέγχων της επίδοσης** διδασκόντων και διδασκομένων

δ. την **αύξηση της βαθμολογίας** κ.λπ.

3. Με τέτοιες συνθήκες λειτουργίας των σχολείων και την αντικειμενική αδυναμία Διευθυντών, Εποπτών Πειραματικών Σχολείων Παν/μίων και Σχολικών Συμβούλων να παρεμβαίνουν, ακόμη και συμβουλευτικά, είναι εύλογο να αναζητούν οι μαθητές οι ίδιοι κάποιους **τρόπους “αντίδρασης”** και προτείνουν, πράγματι, τα δικά τους μέτρα, όπως:

- α. τοποθέτηση ειδικών φυλάκων στα σχολεία, για τη φύλαξή τους
- β. δημιουργία “ειδικών χώρων για αναγραφή ποικίλων συνθημάτων”
- γ. κατάργηση της απογευματινής βάρδιας
- δ. ειδικό για μαθητές (-τριες) “καπνιστήριο”
- ε. αποδοχή του αιτήματος μαθητών, τουλάχιστον των δύο τελευταίων τάξεων του Λυκείου, να φοιτούν στο σχολείο, όταν και όπως αυτοί θέλουν, με την “κατανόηση” και την “ανοχή” διδασκόντων και διοικούντων στο σχολείο
- στ. επαναπροσέγγιση μαθητών και καθηγητών, μαθητών και ΥΠΕΠΘ, μέσα από την αξιοποίηση μορφών συνεργασίας, π.χ. για την από κοινού με τους καθηγητές συγγραφή βιβλίων, έκδοση σχολικού περιοδικού ή εφημερίδας σχολείου, καθιέρωση μιας ώρας την εβδομάδα για συνάντηση και συζήτηση των προβλημάτων μαζί (καθηγητές-μαθητές), αλλά και για επικοινωνία με το Υπουργείο σε ειδικές, μια φορά το μήνα, συναντήσεις Επιτροπών μαθητών και αρμοδίων φορέων του ΥΠΕΠΘ
- ζ. απογευματινή μελέτη στο σχολείο, όπου είναι δυνατό, με οικονομική αρωγή γονέων
- η. συνεργασία όλων για εξωραϊσμό και εξανθρωπισμό των σχολικών χώρων με πράσινο στις αυλές και χαρούμενα ζωηρά χρώματα στους τοίχους και κλιματισμό στις αίθουσες (προ πάντων στα επαρχιακά σχολεία)
- θ. καθιέρωση ειδικής ώρας για διατύπωση παραπόνων μαθητών
- ι. ανάθεση ομαδικών εργασιών κατ οίκον.

IV. ΑΓΩΓΗ

1. Κάτω από τις ριζικές αλλαγές στη δομή και τη λειτουργία της κοινωνίας και του πολιτισμού μας, το σχολείο, ως κοινωνικός-παιδαγωγικός βιότοπος, όπου ασκείται κατά τρόπο συστηματικό οργανωμένο έργο αγωγής, δηλαδή κοινωνικής ένταξης, προσαρμογής σε ισχύοντες κανόνες ηθικής συμπεριφοράς, πολιτιστικής ενημέρωσης και δημιουργίας και ολόπλευρης ανάπτυξης της προσωπικότητας παιδιών και εφήβων, εμφανίζει στις ημέρες μας σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς την πρωταρχική λειτουργία, την αγωγή. Οι μαθητές ήδη διακηρύσσουν κατηγορηματικά: το **σχολείο του μονολόγου** και της αυθεντίας, της αδιαμαρτύρητης συμμόρφωσης σε κανόνες παιγνιδιού, που είχαν διαμορφωθεί προ πολλού, ανήκει στο Αρχείο της Ιστορίας. Τώρα διαγράφονται νέες προοπτικές **διαλογικής σχέσης, συνεργασίας όλων των παραγόντων** της σχολικής αγωγής: διοικούντων, διδασκόντων, διδασκόμενων.

2. Οι έφηβοι αξιώνουν να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο σε όλα τα όργανα λήψης αποφάσεων ως μικρότερα αλλά ισότιμα μέλη της σχολικής κοινότητας, μοιραζόμενοι την ευθύνη της παιδαγωγικής και διδακτικής λειτουργίας και μετέχοντας δραστικά ως ενεργοί, ανήλικοι μεν αλλά εξίσου υπεύθυνοι, πολίτες, σε ό,τι αφορά στο σκοπό και τους στόχους, τις σχέσεις με τους αρμόδιους συντελεστές και το ρόλο τους, τις διαδικασίες και τα μέσα άσκησης του υψηλού λειτουργήματος της αγωγής, σε μια κοινωνία που, συνεχώς ριζικά μεταβαλλόμενη, είναι εκ των πραγμάτων προορισμένη για εκείνους που έχουνται το ίδιο –ή και περισ-

σότερο– με εκείνους που απέρχονται. Έχουν λοιπόν λόγους να **μετέχουν ενεργά**, σε ό,τι αφορά στο σχολείο και τη σχολική ζωή, τη διαμόρφωση του Αναλυτικού προγράμματος, τις σχέσεις μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, και προς την κατεύθυνση αυτή ζητούν να έχουν κύριο, ισότιμο με τους άλλους παράγοντες της αγωγής, λόγο και ρόλο.

V. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

A'. Διδασκαλία

Οι μαθητές διαπιστώνουν όχι μόνο την αναντιστοιχία μεταξύ Αναλυτικών προγραμμάτων και εργασιακής/κοινωνικής πραγματικότητας, αλλά περισσότερο την **επίγνωση ανάγκη εκσυγχρονισμού**, τόσο του προγράμματος μαθημάτων με προσθήκη, κυρίως, νέων, όσο και της χρησιμοποιούμενης διδακτικής μεθοδολογίας και προτείνουν :

1. Αναβάθμιση του ΣΕΠ και σύνδεσή του με τους χώρους εργασίας, με καθιέρωση “Εβδομάδας εργασίας” για να έρχονται οι μαθητές σε επαφή με τα επαγγέλματα
2. Έμφαση στη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών και της Ιστορίας, ακόμη και των Θρησκευτικών από νέους, επαρκώς ενημερωμένους καθηγητές, με **μοντέρνες μεθόδους διδασκαλίας**
3. Εισαγωγή **νέων μαθημάτων**, που επιβάλλει η ραγδαία και συνεχής μεταβολή της κοινωνικής πραγματικότητας. Τέτοια μαθήματα είναι :

- α. Καλλιτεχνικά μαθήματα (Ζωγραφικής, Μουσικής, Χορού, Αισθητικής αγωγής, Ιστορίας της τέχνης)
- β. Πληροφορικής
- γ. Κυκλοφοριακής αγωγής και Α' βοηθειών
- δ. Σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης
- ε. Αγωγής Υγείας (ενημέρωση για ναρκωτικά, AIDS κ.ά.)
- στ. Περιβαλλοντικής αγωγής
- ζ. Διαπροσωπικών και δημοσίων σχέσεων
- η. περισσότερων Ξένων γλωσσών
- θ. Θεατρολογίας

Πέρα από την προσθήκη νέων μαθημάτων και την αφαίρεση κάποιων άλλων (π.χ. Λατινικών) υποδεικνύεται η ανάγκη για ενημέρωση και συνεχή **επιμόρφωση των διδασκόντων** σε θέματα διδακτικής μεθοδολογίας. Για το σκοπό αυτό προτείνεται να λειτουργούν κατά τόπους ειδικά Σεμινάρια μεθοδολογίας της διδασκαλίας, δεδομένου ότι πολλές ελλείψεις σημειώθηκαν από τους καθηγητές στον τομέα αυτό της διδακτικής πράξης. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην **ανάγκη αλλαγής ύφους** και “ήθους” της διδακτικής σχέσης και τονίζεται η αξία του γόνιμου διαλόγου, π.χ. μέσω ανάλυσης περιεχομένου εφημερίδων-περιοδικών. Τονίζεται το επειγόν της αλλαγής του “**άδικου**”, “**τραυματικού**”, “**αρχαϊκού**”, “**απάνθρωπου**” αξιολογικού συστήματος.

B'. Διδακτικό προσωπικό

1. Σχετικά με το διδακτικό προσωπικό, ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες είναι οι μαρτυρίες (παρα-

τηρήσεις - κρίσεις) και προτάσεις των μαθητών. Τα σχόλιά τους επικεντρώνονται σε ζητήματα **μόρφωσης - επιμόρφωσης**, επαγγελματικής επάρκειας και ειδίκευσης, **αμοιβών, συνεργασίας** και επικοινωνίας. Οι προτάσεις τους αποβλέπουν σε αναβάθμιση της θέσης και της ψυχοπαιδαγωγικής - μορφωτικής αποστολής τους αλλά και της κοινωνικής - πολιτιστικής παρουσίας τους.

2. Ειδικότερα, σημειώνεται η έλλειψη επαρκούς **ψυχοπαιδαγωγικής κατάρτισης και διδακτικής ικανότητας** και **εξειδίκευσης** του εκπαιδευτικού προσωπικού, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις. Εμφατικά επισημαίνεται η **ιδιόζουσα αδιαφορία** πολλών διδασκόντων έναντι των μαθητών και του σχολείου γενικότερα. Ομολογείται, ότι σε πολλές περιπτώσεις η αδιαφορία αυτή είναι αμοιβαία : οι **σχέσεις** μεταξύ καθηγητών και μαθητών δεν είναι “ουσιαστικές”, *αλλά έκδηλα “προβληματικές”* έως “κακές”, και συχνά εμφανίζεται το φαινόμενο της “άνισης μεταχείρισης” και “διάκρισης” των μαθητών, ενώ συχνότερα καθηγητές μιας ειδικότητας διδάσκουν μαθήματα άλλης, για την οποία είναι άσχετοι. Προπάντων παρατηρείται άγνοια της ψυχολογίας των εφήβων.

3. Σειρά μέτρων προτείνονται για την αντιμετώπιση αυτής της όχι ιδιαίτερα ευχάριστης κατάστασης. Μεταξύ αυτών αξιοσημείωτα είναι τα εξής:

- Αναγνωρίζεται ως επείγουσα **η ανάγκη αναβάθμισης της παρεχόμενης στα ΑΕΙ μόρφωσης** των φοιτητών των καθηγητικών Σχολών και **συνεχιζόμενης επιμόρφωσης**. Συνιστάται να καταρτίζονται περισσότερο σε ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας και ψυχολογίας του εφήβου. Είναι αξιοσημείωτο, ότι λεπτομερέστερα ορίζεται, η μόρφωση αυτή να γίνεται “τα 2 τελευταία έτη σπουδών και τα 3 της εργασίας”.
- Επίμονα και από πολλούς εφήβους εκφράζεται η ευχή **για αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού** με σκοπό την πρόληψη της “ισοπέδωσης”, αντιμετώπιση της “αδιαφορίας”, ανταμοιβή των καταλλήλων και “μετάθεση των ακαταλλήλων σε θέσεις γραφείων”. Ειδικότερα, γίνεται σύσταση “να ελέγχονται τα 5 πρώτα χρόνια της εργασίας τους από Διευθυντή και μαθητές”.
- Καταχωρίζεται επανειλημμένα η σύσταση να υπάρχει όριο αποχώρησης των εκπαιδευτικών από τη δημόσια υπηρεσία γύρω στο 55ο έτος της ηλικίας τους, προπάντων για τους φανερά “ανεπαρκείς”, στο πλαίσιο των αιτημάτων για **“ανανέωση” του διδακτικού προσωπικού, του εκσυγχρονισμού των μεθόδων διδασκαλίας** και της αναβάθμισης των παρεχόμενων γνώσεων.
- Τονίζεται η **ανάγκη να διδάσκουν οι καθηγητές μόνο μαθήματα της ειδικότητάς τους**, σε συνδυασμό και με το δίκαιο αίτημα πολλών άνεργων εκπαιδευτικών να διοριστούν σε θέσεις της ειδικότητάς τους. Ένα πλήθος προτάσεων αποκαλύπτει την ωριμότητα και τον “καημό” των μαθητών για **αναβάθμιση των λυκειακών σπουδών**, δικαιότερη κατανομή του διδακτικού προσωπικού σε ενδεδειγμένες θέσεις και αποτελεσματική αντιμετώπιση υπαρκτών αναγκών. Ανάμεσα σ’ αυτές προτείνεται :

- α.** να αυξηθεί ο αριθμός των νεοδιοριζομένων, ιδιαίτερα ορισμένων ειδικοτήτων, όπως καθηγητών Ξένων γλωσσών, Φυσικής Αγωγής
- β.** προτεραιότητα στην **πλήρωση κενών θέσεων** να έχουν οι ακριτικές και οι, για διάφορους λόγους, “δοκιμαζόμενες” περιοχές
- γ.** να λειτουργήσει **σύστημα** απροσωπώληπτης και αδιάβλητης **επιλογής του διδακτικού προσωπικού** και με κριτήρια εκτός του πτυχίου, σε συνδυασμό με δίκαιο - ουσιαστικό έλεγχο της εργασίας τους

- δ. να επιταχυνθούν οι διαδικασίες για το **διορισμό** καθηγητών - **ψυχολόγων, κοινωνιολόγων και κοινωνικών λειτουργών**, ως και ειδικευμένων καθηγητών για τη σωστή διδασκαλία του ΣΕΠ, σε συνδυασμό με την τροποποίηση των αρμοδιοτήτων του Σχολικού συμβούλου
- ε. κατάργηση μονιμότητας του καθηγητή.

4. Για τη βελτίωση των ενδοσχολικών διαπροσωπικών σχέσεων καθηγητών - μαθητών και την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση σημαντικών εκπαιδευτικών προβλημάτων έκτακτης επικαιρότητας, συνιστάται μια σειρά αξιολογών (μετα-) ρυθμίσεων ή απλών, τολμηρών, ενδεχόμενα, αλλά δίκαιων, μέτρων, όπως:

α. να αναπτύσσεται **πνεύμα συνεργασίας** μεταξύ καθηγητών και μαθητών, που θα οδηγήσει σε συγκεκριμένα δείγματα αμοιβαίας εκτίμησης και κοινής δράσης, σύμφωνα με το πνεύμα της εποχής, όπως :

- η συγγραφή από κοινού συλλογικών βιβλίων
- **μια ώρα κάθε εβδομάδα συζήτηση** μεταξύ καθηγητών - μαθητών για αντιμετώπιση τρεχόντων ζητημάτων και λήψη κοινών αποφάσεων
- μια φορά το μήνα επικοινωνία επιτροπής μαθητών και αρμόδιων φορέων του ΥΠΕΠΘ
- **συνεργασία** σε επίπεδο επιτροπών για οργάνωση κοινών σχολικών εκδηλώσεων.

β. Συμμετοχή των καθηγητών σε ειδικά σεμινάρια, ημερίδες και, μακροχρονιότερα, σε επιμορφωτικά ιδρύματα στο εσωτερικό ή εξωτερικό, προκειμένου **να εκσυγχρονίζουν τις γνώσεις**, ιδίως σχετικά με την εκπαιδευτική και διδακτική μεθοδολογία των μαθημάτων της ειδικότητάς τους, στο πλαίσιο ειδικών βραχυχρόνιων (υποτροφιακών) προγραμματιών εθνικών επιμορφωτικών κέντρων και διεθνών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ανταλλαγής διδακτικού προσωπικού

γ. **Αύξηση των αποδοχών των καθηγητών**

δ. Μη διορισμό των εκπαιδευτικών στα χωριά τους

ε. **Προγράμματα κοινής δράσης** καθηγητών Φυσικής Αγωγής και μαθητών.

VI. ΜΑΘΗΣΗ

1. Για τη διασφάλιση των καλύτερων δυνατών συνθηκών μάθησης συνιστάται έλεγχος της υγιεινής κατάστασης των μαθητών, προπάντων των ασθενεστέρων με την εισαγωγή του θεσμού της “σχολικής βοήθειας” και της **“ενισχυτικής διδασκαλίας”**. Για σοβαρότερες δυσλειτουργίες (προβλήματα όρασης, ακοής κ.λπ.) συνιστάται η ύπαρξη ενός **σχολικού γιατρού**, ενώ για περιπτώσεις ψυχικών αποκλίσεων και σοβαρότερων δυσκολιών μάθησης, ο διορισμός **“σχολικού ψυχολόγου”**, “ειδικού συμβούλου” ή “σχολικού προσανατολιστή”.

2. Προτείνουν να μεριμνά η πολιτεία με τα αρμόδια όργανα και φορείς για τη διασφάλιση των προϋποθέσεων **εξατομικευμένης, εκσυγχρονισμένης, αντίστοιχης προς τις πραγματικές κοινωνικές/επαγγελματικές συνθήκες ζωής και εργασίας, μάθησης**, από σωστά καταρτισμένους, επαγγελματικά και ψυχοπαιδαγωγικά ενήμερους, εκπαιδευτικούς λειτουργούς.

